

Kao u starim sladunjavim pastoralnim romanima,Dabrani ga i danas pozdravljaju sa :Dobar dan doktore!Poštovanje doktore!Konobar,molim vas,jednu ljutu za gospodina doktora!“

On nikad nije bio doktor Budimir Budo Kundačina (77) bio je više od toga:ljekar,apotekar,zubar,veterinar....Ma pokretni,univerzitet narodnog i stočnog zdravlja.Zvanično,pak bio je samo medicinski tehničar u stolačkoj mjesnoj zajednici Berkovići,do čijeg se centra stizalo dvadesetakkilometarskim izlokanim makadamom,a u čijem su centru,bez struje,grgoljale tri česme i radile samo osnovna škola“Njegoš“ sa 750 đaka ,te pošta sa poštarima Ljubom Grkom i Perom Janjošem i telefonom na kurbli.Bjehu to one, očajničke oskudne godine polovine prošlog vijeka kada je flašica spasonosnog streptomicina koštala 1.000 dinara ,taman kao najbolji dabarski vo..Kad se injekcijske igle posle upotrebe nisu bacale,nego otkuvavale.Kad su školsku djecu postrojavali i zaprašivali DDT-ijem ispod pazuha(da prostite niže u gaćama ,uništavajući buve i vaši koja su oni obilato donosili od kuća).Malo ko se više i sjeća sivomaslinastih puvaljki s nesnosnim smradom praška iz decenija kad su buve i vaši bile „domaće životinje“.Hercegovina se i nemože baš hvaliti nekom blistavom medicinskom istorijom.Do austrougarske okupacije(1878) bogatiji hercegovci liječili su se u dubrovniku,ostali su ostajali kod kuća i čekali ishod bolesti uz narodne meleme i bajalice.Posle okupacije osnovali su garnizone vojne ambulante.u stocu je 1880 otvorena ambulanta,dvije godine poslije i apoteka.U mostaru je prva bolnica proradila 1887 ,u Trebinju 1900 .godine.Ljekari postaje cjenjeni ljudi.Još zadugo oni neće ordinirati u mjestima poput Berkovića,dolaziće jednom-dvaput sedmično, u međuvremenu će ih na svakojake načine zamjenjivati i odmjenjivati medicinski tehničari.

Služeći trogodišnji vojni rok,od 1951 do 1954 godine, u Puli i splitu,završio sam kurs za medicinskog tehničara.Vrativši se iz Armije , 25.oktobra 1954 zaposlio sam se u Koštanoj bolnici u Stocu.Bješe dobra plata.Ma, malo reći dobra,primao sam 600 dinara,a hranu i spavanje sam plaćao 50 dinara.<<jedno vrijeme sam proveo potom kao anesteziolog na Otorinolaringologiji u koševskoj bolnici u sarajevu, a onda u komadu od 1960. do 1988 u Berkovićima.Nema kuće oko dabarskog polja u kojoj nijesam bio,odavde do Trusine,Zovog Dola,Zasade,Hrguda....I sad ću vam tačno navesti kako će vas u svakoj od njih dočekati,čime će vas pogostiti..Bio sam im, već tad što bi danas rekli porodični ljekar.U torbi sam nosio, špriceve,toplomjer,zavoje,pokoju tabletu protiv zubobolje,glavobolje i temperature.Znao, kojim su bolestima skloni;mного smo otvoreno razgovarali o svemu,pa i tome...Nikad ih nijesam

iznevjerio ,pa ni po kiši,snijegu,buri,ni kad se smetovi po putevima ispriječe.Imali su veliko povjerenje u mene,znao sam da ga nesmiem izigrati ni po koju cijenu.Najčešće su me zvali zbog prehlada i visokih temperatura kod djece,pa i upale bubrega nijesu bile rijetke...Išlo se svakojako,najčešće pješice.Kilometrma pješice.

Bezbroj puta sam zanoćio u kućama gdje sam morao da intervenišem,a nijesam,neznam koliko bi me puta seljani zamolili:Kad si već došao,usput mi pregledaj i pogledaj konja i kravu.Znajući koliko im to blago u svakodnevnom životu znači,nikad nijesam odbio.Kao i da nekom izvadim, bolan, kvaran zub.Kad te oslove sa „doktore“,očekuju da se u sve razumiješ.Nisam se naravno,upuštao u situacije koje nebih mogao kontrolisati- ni kod ljudi,ni kod stoke...Uh,kad se sjetim kako je bilo teško kad nam se 1968.uvalila zarazna žutica u Podkom.Došao iskusni Dr.Marko Ružić iz Stoca(Isad radi u Mostaru).On i ja smo cio dan,do noći vakcinisali ljude.A kakva su vremena bila najbolje ću ilustrovati kad kažem da je još bilo kuća u čijoj su jednoj polovini spavali ljudi,a u drugoj stoka.Higijena, na niskom nivou.Rekao bi sad:to nikad nije bilo.A bilo, i bilo je bogme teško.Siromaštvo bješe često,a veliko.Vodu iz čatrnja sam redovno,poslije slao na kontrolu u Mostar.Govorio ljudima o značaju lične čistoće,pa kućne i okućničke.Liječio sam ih i propovjedao im,znajući da je u tim propovjedima preventiva.Ali iskreno rečeno sve bi to malo značilo iza šezdeset pete prošlog vjeka nije počeo rasti standard.S njim je, istina polako rasla zdravstvena kultura.Znate, među mojim brojnim zaduženjima bješe i popisivanje trudnica,koje sam morao upućivati na preglede u stolački Dom zdravlja.Pitaš neku ženu od kad je trudna,ona ćuti i nešto u sebi računa.Ponoviš pitanje, a ona će;“Neka bolan da sračunam kad mi je ono dolazio čojek iz Dubrovnika“!Odavde je znate, bilo po prilično zidara i drugih radnika koji su radili po Dubrovniku,koji su se s porodicom viđali samo po nekoliko puta godišnje.Eh,kad se samo sjetim.Da sam sve samo bilježijo,knjige bi danas bile debele kao najdeblji romani.

Imao je Budimir Kundačina nažalost, i nekoliko epizoda gdje je medicina nemoćna, gdje nije mogao pomoći.Nerado ih se sjeća,ali bilo ih je.Kao što je bila jedna gdje mu je i samom trebala hitna pomoć.

-Elem da je sad ne imenujem,jednoj sam Berkovićanki dao ovdje pencilin.Kažem joj;sad malo lezi,odmori,ona navalila da ide kući.Veli:dobro mi je, mogu ja, i prije sam primala pencilin,pa mi nije bilo ništa.Kad je tako, velim idi- i doviđenja.Skinem iglu,ponesem da je otkuvam.A iza leđa čujem tup udar,uz jecaj:Jao nije mi dobro.Okrenem se ,žena u nesvjesti,guši se.Dozivam i sam u pomoć,jedva joj nekako zavučem prst u usta,pomjerim jezik,šamaram je, vratim k svjesti.Došli i neki drugi, vičem ja na nju da malo pomjeri haljinu da joj dam inekciju,ona,valjda je stid,onako izgubljena,ispepadana ni da čuje.Samo me hvata za ruke neda sebi primaknuti.Nemaš izbora.Podviknuh brate i malo grublje:stani!Pa joj inekciju dadoh kroz haljinu.Vozimo se prema stocu iDomu zdravlja.Bože, jesam li pogrješio mislim se.Smjedoh li dati onako onu drugu injekciju?Muka mi.Čim dođosmo,kazah doktoru šta sam uradio.On će:ti Budo sjedi,ti ženo malo pričekaj.Izmjerio mi je pritisak, i odmah naredio da ostanem da

Doktor za sve, a bez diplome

Napisao Zoran Šukić

četvrtak, 17 septembar 2009 11:35

ležim.malo kasnije ponovo mi je prišao:s njom je dodaje sve u redu,ali će te ona i vozač sačekati da malo odmoriš, pa sve troje na Berkoviće.i to mi je vidiš,donosila briga,strah da se pacijentu što ne desi mojoj greškom.Stesan je ovo posao kad si savjestan i sam!

Znatno mu je laknulo kad je u Berkoviće 1978 .došao Slobodan Duka,prvi ljekar koji je u naselju ordinirao tokom cjele sedmice.Od Duke,pa do moje penzije više nikad nijesam bio sam,pa mi se činilo da obavljam tek pola posla,u odnosu na onaj nekadašnji...

Inekcija u žbunju

A i dešavalo se svašta.Idem,recimo da pregledam jednog pacijenta,a sretnem drugog na putu, koji je pošao k meni u berkoviće da mu dam inekciju.Pogledam:žbun i malo ledine pod njim.Dobro,kažem ajde lezi ovdje-dam mu injekciju,pa i pacijen zadovoljan što se s pola puta može vratiti kući, a i ja uštedio kilometre do njega.

Budo budi apetit

Liječio je Budimir Kundačina čak i preko slike.Evo kako:-Dao sam- priča-Daki đurici,iz Berkovića,da mi zamjeni ličnu kartu u Stocu.Prošlo dosta vremena,on mi ličnu ne donosi.Kaže ,nije gotova,donjeće drugi put,pa opet nekoliko puta tako...Ali,iskrsnu mi obaveza,morah u Met

Doktor za sve, a bez diplome

Napisao Zoran Šukić

četvrtak, 17 septembar 2009 11:35

voviće ,te ja opet kod njega.šta mi je sa ličnom kartom,moram sjutra na put?A ,on će malo nevoljno:Evo daću ti je..i smije se.pitam šta se smiješ, a on će:-Ma donijo sam je ja Budo davno iz Stoca.Nego,ovaj moj sin neće da jede.Onda ja izvadim tvoju ličnu kartu,stavim je na sto i kažem:"Sad ćemo zvati Buda".On zna da ti nosiš injekcije, a toga se jako boji...i odmah dobije apetit!evo,tebi prijatelju,ličnu kartu,a ja moram smisliti nešto drugo.

Žarko Janjić (Dan)